

Jaarverslag 2021

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Medische hulp	4
2.1	Het jaar in cijfers	4
2.2	Ontwikkelingen	4
3	Juridische hulp & begeleiding	7
3.1	Het jaar in cijfers	7
3.2	Ontwikkelingen	9
4	Humanitaire hulp	11
4.1	Het jaar in cijfers	11
4.2	Ontwikkelingen	12
4.3	Eerste levensbehoeften & financiële steun	13
5	Organisatie	15
5.1	Personeel en organisatie	15
5.2	Samenwerking & lobby	17
5.3	Bestuur & governance	19
6	Financiering	20

Wat doet STIL?

STIL steunt mensen zonder verblijfsvergunning op medisch, juridisch en sociaal gebied. Ook komen we op voor hun belangen. We draaien wekelijks een medisch, sociaal- juridisch en daklozenspreekuur.

Op onze website is meer te lezen over onze visie, missie, spreekuren, werkwijze, beleid & financiën. Zo is daar de jaarrekening te vinden en een samenvatting van dit verslag. Ook lees je daar hoe je donateur, vrijwilliger of gastadres kunt worden. www.stil-utrecht.nl.

Via de blog en Facebookpagina vind je nieuwtjes en oproepen voor hulp. Je kunt je opgeven voor de nieuwsbrief via de website.

Hierna vind je per hoofdstuk en werkterrein een grijs kader met een toelichting op onze werkwijze.

1 Inleiding

Het werk van STIL stond in 2021, net als het jaar ervoor, onder invloed van de COVID-richtlijnen van de overheid. We hielpen zoveel mogelijk mensen 'op afstand', per mail, app, telefoon en op afspraak. Uiteraard konden mensen als nodig wel op kantoor komen. In totaal steunden we ruim 800 mensen¹.

Meer dan honderd mensen hielpen we aan opvang, bijna zeshonderd mensen toegang te krijgen tot medische zorg en rond de vierhonderd mensen aan juridisch advies of begeleiding. Dit leidde bij 23 mensen en hun gezinsleden tot een verblijfsvergunning, acht mensen kregen 'uitstel van vertrek' op medische gronden.

Van AZC naar Corona-opvang

Ruim vier maanden bood de overheid wegens Corona sobere opvang aan alle daklozen, ook aan mensen die normaal geen toegang tot die opvang hebben. De rijksoverheid ging tegelijkertijd wel door met het op straat zetten van mensen vanuit de landelijke opvang voor asielzoekers. Zo ontstond de 'absurde' situatie dat mensen van de ene overheidsopvang naar de andere gingen. Organisaties protesteerden hier tevergeefs tegen.

Ook pleitten STIL en partnerorganisaties voor het openhouden van de winteropvang (*Koud-Weer-Regeling*)² gedurende de gehele winter. Deze lobby had niet het gewenste resultaat. Wel vonden we regelmatig voor individuen een oplossing zodat ze niet op straat terecht kwamen.

In de loop van het jaar ontstonden lange wachtlijsten voor gemeentelijke (LVV-) opvang omdat nauwelijks mensen vanuit die opvang doorstroonden naar de AZC's, er kwamen dus geen plaatsen vrij. Dit kwam onder meer doordat de rijksopvang een capaciteitsprobleem kreeg nadat veel Afghaanse mensen naar Nederland vluchtten toen de Taliban in Afghanistan aan de macht kwam.

Gastadressen en Coronasteun

STIL hielp het gehele jaar – ook tijdens perioden van Corona-opvang – de meest kwetsbaren aan andere vormen van opvang. De sobere Corona-opvang was niet voor iedereen geschikt. In totaal vingen we 39 mensen – al dan niet met kinderen en partner- op in ons particuliere netwerk. Aan negentien gezinnen en personen verstrekten we zogenoemde Corona-steun om te voorkomen dat ze op straat zouden komen.

In 2021 gingen we samen met onze partner Huize Agnes door met de lobby voor gezinnen die waren afgewezen voor de Afsluitingsregeling Langdurig Verblijvende Kinderen (*beter bekend als 'kinderpardon'*). De meeste kinderen wonen al zeer lange tijd in Nederland maar kregen desondanks geen verblijfsvergunning. We kregen hiervoor breed-kerkelijke en ook enige politieke steun. Dit leidde vooralsnog niet tot een oplossing. Wel lopen de meeste zaken nog bij de rechter of Raad van State.

Op medisch gebied speelde STIL een grote rol in het informeren van mensen buiten de rijksopvang over de mogelijkheden COVID- vaccinaties te krijgen en een bewijs daarvan (QR-code). Dit laatste was in Utrecht, in tegenstelling tot andere steden, ook zonder id-bewijs en verblijfsvergunning mogelijk.

Reorganisatie

STIL ging in 2021 door met een reorganisatie die in 2020 was ingezet. Deze had als doel de organisatie aan te passen aan de groei die we afgelopen jaren doormaakten. Vanaf september werken we met een nieuw organisatiemodel.

STIL dankt hierbij gastadressen, vrijwilligers, donateurs, fondsen, gemeente Utrecht, advocaten, zorgverleners en andere partners en betrokkenen. Zonder jullie was dit alles niet mogelijk geweest!

¹ Tussen de 700 en 1000 mensen. Er is sprake van overlappingen tussen de verschillende werkerterreinen.

² Als de gevoelstemperatuur 's nachts onder de 0 graden daalt, krijgen alle daklozen in de vier grote steden een slaapplek, in het kader van de Koud Weer Regeling (KWR). De KWR duurt vaak enkele dagen, dan stopt het weer als de temperatuur stijgt, vervolgens gaat de opvang weer open als het weer kouder wordt, etc. etc. Organisaties zouden liever zien dat de KWR de gehele winter voortduurt.

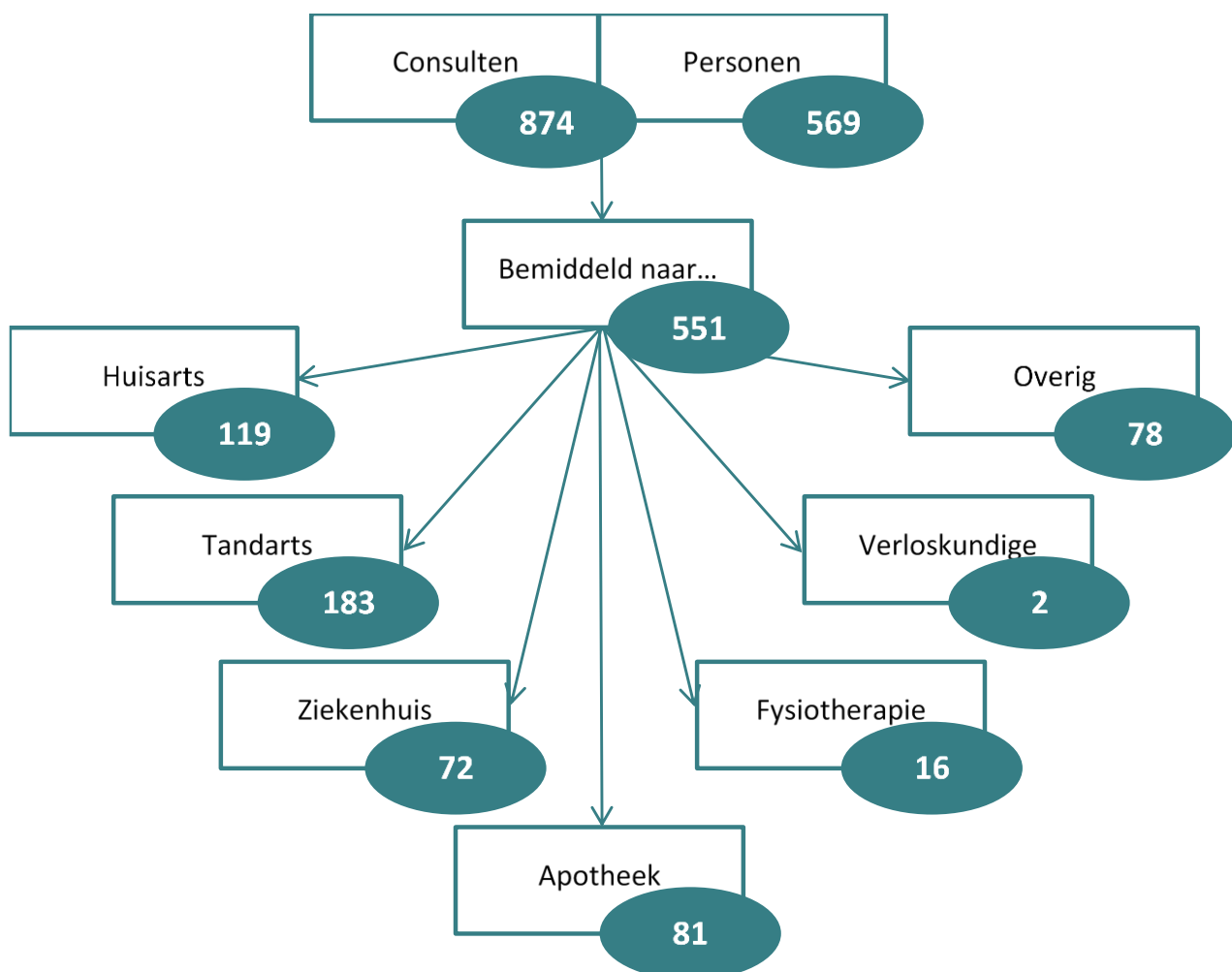
2 Medische hulp

STIL hielp in 2021 bijna zeshonderd mensen op medisch gebied. Omdat mensen zonder verblijfsvergunning zich niet kunnen verzekeren tegen ziektekosten is het verkrijgen van medische zorg niet vanzelfsprekend. We bemiddelden bij problemen met het verkrijgen van toegang tot zorg van onder meer ziekenhuizen en huisartsen. Ook speelden we een grote rol in het informeren van de doelgroep over COVID-vaccinaties.

2.1 Het jaar in cijfers

In 2021 hielp STIL meer dan 569 mensen zonder verblijfsvergunning met het verkrijgen van medische zorg. Het betrof 551 verwijzingen naar verschillende zorgverleners (zie tabel hieronder) en 874 consulten (hulpacties).

Medische hulp van STIL in één oogopslag

2.2 Ontwikkelingen

Vaccinaties

In 2021 organiseerde het medisch team van STIL de toegang tot vaccinaties voor mensen zonder verblijfsvergunning die niet in overheidsopvang verbleven, in samenwerking met de Utrechtse GGD. Net voordat de Corona-opvang haar deuren sloot, startte de GGD met het vaccineren van mensen die daar verbleven en vervolgens van mensen in andere gemeentelijk gefinancierde opvang.

Foto: In deze kerk in de wijk Oog in Al werden mensen gevaccineerd

Mensen zonder LVV-, gemeentelijk gefinancierde- of andere overheidsopvang, werden waar mogelijk direct door STIL benaderd. STIL informeerde in totaal 1800 á 2000 mensen per app en sms over waar en hoe vaccinaties te krijgen waren, ook zonder id-bewijs. Voor zover ons bekend is hiervan 20 % gevaccineerd.

Daarnaast verspreidden we informatie over vaccinatie via *social media*. In tegenstelling tot andere gemeenten, was het in Utrecht mogelijk een vaccinatiebewijs (QR-code) te krijgen, ook zonder id-bewijs of verblijfsvergunning.

Meer mensen regelen zelf toegang tot medische zorg

Een andere belangrijke ontwikkeling was dat in 2021 veel meer mensen dan voorheen hun eigen medische afspraken regelden. We stimuleerden mensen in 2020 en 2021 (vanwege de COVID-richtlijnen) om zelf contact te onderhouden met zorgverleners. Hierdoor hielp STIL in 2021 minder mensen op medisch gebied dan in 2020³. Het waren 569 personen, tegenover 665 in 2020.

Het aantal verwijzingen en consulten (hulpacties) steeg wel. Het lijkt er dus op dat nieuwe mensen relatief meer zorg en begeleiding van ons nodig hadden, terwijl de 'oude bekenden' zichzelf beter wisten te redden. Hierna zijn de ontwikkelingen van afgelopen jaren in cijfers weergegeven.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Consulten	1281	1330	1341	1303	1036	834	874
Personen op consult	473	534	589	565	570	665	569
Verwijzingen	913	918	941	768	808	534	551
Personen verwezen	589	534	542	507	473	452	379

Geen vrije inloop

Vanaf half maart 2020 en nog in 2021 draaiden we geen medisch *inloop*- spreekuur. We boden zoveel mogelijk hulp 'op afstand'. Uiteraard hielpen we mensen wel de nodige medische zorg te krijgen. De meest kwetsbaren en de mensen zonder telefoon, beltegoed of computer, die hun hulp niet zelf konden regelen, konden wel op kantoor langskomen. Gezien de richtlijnen van de overheid (COVID) ontvingen we een beperkt aantal mensen tegelijk. Tevens werkten we met minder vrijwilligers op kantoor. Medewerkers en vrijwilligers werkten vaker thuis.

Problemen apotheken en ziekenhuizen

De problemen met het verkrijgen van medicatie van apotheken en de toegang tot ziekenhuizen die er ook al in 2020 waren, bleken in 2021 nog niet voorbij. Bij enkele apotheken en ziekenhuizen bleef men om een brief van STIL vragen als 'bewijs' dat de mensen geen verblijfsvergunning hebben. Echter, onze brief is geen 'bewijs' en bevat enkel informatie over het recht op noodzakelijke zorg en uitleg over de regeling van het CAK over vergoeding van zorg. Zorgverleners dienen die zorg hoe dan ook te bieden, met of zonder brief van STIL. *Zie uitleg in het kader hierna.*

³ In 2021 was vermoedelijk ook sprake van onder-registratie van het aantal consulten (en daardoor ook van het aantal personen).

Geen toegang tot verzekering, wel recht op medisch noodzakelijke zorg

Mensen zonder verblijfsvergunning mogen zich niet verzekeren tegen ziektekosten. Ze hebben wel recht op medisch noodzakelijke zorg. Ze kunnen die zorg vaak niet zelf betalen omdat ze eveneens geen toegang tot (wit) werk en uitkeringen hebben.

Een groot deel van de zorg kan vergoed worden via de regeling onverzekerbare vreemdelingen van het CAK. Dit geldt voor 80 tot 100% van de zorg die in het basispakket van verzekerden zit. STIL informeert cliënten over rechten en mogelijkheden om zorg te krijgen en zorgverleners over mogelijkheden zorg vergoed te krijgen.

We maken afspraken met zorgverleners als mensen dat zelf niet kunnen en begeleiden enkele zeer kwetsbaren als sprake is van gecompliceerde omstandigheden en/of psychische kwetsbaarheid. We bemiddelen in het verkrijgen van toegang tot zorg of over facturen. Ook werven we fondsen en bieden financiële steun voor zorg die niet vergoed wordt.

Betaling aan de poort gevraagd

Bij sommige ziekenhuizen probeerde men aan de poort om mensen die de persoon zonder papieren begeleiden te laten betalen voor de zorg. Die mensen werden regelmatig zo onder druk gezet dat ze dachten dat de betrokkene niet geholpen zou worden als ze niet zouden betalen. Als het om urgente medische problematiek ging, kwam het voor dat zij zich gedwongen voelden te betalen, ook al hadden ze daar het geld niet voor. Dit alles gaf veel onnodige spanning. Voor vergoeding van zorg aan deze mensen heeft de overheid immers budget beschikbaar gesteld, juist omdat ze zich niet mogen verzekeren en geen inkomen mogen hebben, maar wel recht hebben op zorg.

Enkele huisartsen 'geen plek' voor onze doelgroep

We hadden in 2021 te maken met huisartsen in één wijk die weigerden nieuwe patiënten van onze doelgroep in te schrijven. Men gaf aan al 'te veel' mensen van deze groep te helpen en dat zorg aan hen relatief meer tijd kost, vanwege veel voorkomende psychische, psychosomatische en dakloosheidsproblemen en taal- en cultuurverschillen. We gingen met de huisartsen in deze wijk in gesprek en maakten afspraken over een 'eerlijke verdeling' van patiënten. Dit blijft onze aandacht houden omdat praktijken regelmatig aangeven zeer vol te zitten, los van onze doelgroep.

Samenwerking

Gelukkig gaat het ook vaak wel heel goed bij het verkrijgen van de nodige zorg. STIL heeft zeer positieve en constructieve relaties met een groot aantal huisartsen, tandartsen en andere zorgverleners in Utrecht en deels ook elders in het land. Vaak zijn zij bereid tot overleg en maatwerk.

Twee collega's van het medisch team namen deel aan de training 'Nu Niet Zwanger'. Die bood hulpverleners concrete middelen om hun cliënten in een open gesprek te laten nadenken over hun kindwens, seksualiteit en anticonceptie. STIL probeerde sindsdien deze kennis in praktijk te brengen en informeerde cliënten regelmatig over de mogelijkheid anti-conceptie-middelen vergoed te krijgen.

Foto: STIL hielp de moeder van dit kind bij het bij het regelen van zorg rondom de bevalling.

Ernstige operatie en revalidatie

Bij een 45-jarige man zonder verblijfsvergunning werd een tumor in de hersenen ontdekt. Hij is al elf jaar in Nederland en sinds 2013 bij STIL bekend, de laatste jaren vooral vanwege medische hulp. Hij moest in september 2021 een ernstige hersenoperatie ondergaan om de tumor te verwijderen. Gelukkig verliep de operatie goed. Wel kreeg hij daarna nog bestraling en moest (en moet) nog lange tijd revalideren.

STIL vergoedde reiskosten naar (en van) het ziekenhuis, ook van bezoekende familieleden. Tevens hielpen we de nodige nazorg te verkrijgen, (vervoer naar en) verblijf in een revalidatiecentrum, (vergoeding van) fysiotherapie, hulpmiddelen, rolstoel, krukken en vergoeding van transport naar diverse medische afspraken. De operatie en het verblijf in revalidatie werden wel door het CAK vergoed (*zie grijs kader pagina 6*).

Financiering zorg

STIL doet aan fondswerving voor zorg die niet vergoed wordt. Bijvoorbeeld voor de tandarts, prothesen, brillen, steunkousen, fysiotherapie of een pruik, dit laatste deden we bijvoorbeeld voor iemand die chemotherapie kreeg. In 2021 huurden we een rolstoel voor een vrouw met MS en een man in revalidatie na een hersenoperatie (*zie bovenstaand kader*). We regelden ook meerdere kraampakketten en andere behoeften rondom de bevalling. Als mogelijk werd een bijdrage aan de betrokkenen of diens netwerk gevraagd. *Over de financiering lees je meer in hoofdstuk 4, paragraaf 4.3 en hoofdstuk 6.*

Veel hoge tandartsrekeningen

In totaal besteedde STIL in 2021 meer dan 80.000 euro aan medische zorg, vergeleken met 75.000 euro in 2020. De totaaluitgaven aan zorg die niet vergoed werd door het CAK (regeling onverzekerbare vreemdelingen, *zie kader pagina 6*), waren hoger dan vooraf begroot. Vooral door de toegenomen kosten van tandartszorg. We hadden te maken met een toename in het aantal dure behandelingen, meestal waren dat wortelkanaalbehandelingen.

3 Juridische hulp & begeleiding

In 2021 hielp STIL bijna vierhonderd mensen op sociaal- juridisch gebied. Hiervan kregen honderd mensen eenmalig advies en ruim driehonderd mensen intensieve of kortdurende begeleiding⁴. 23 mensen en hun gezinsleden kregen een verblijfsvergunning, acht mensen uitstel van vertrek op medische gronden en vier mensen keerden terug naar hun land van herkomst.

3.1 Het jaar in cijfers

Als mensen op het sociaal- juridisch spreekuur of per mail hulpvragen stellen, kan het sociaal- juridisch team besluiten om iemand als cliënt aan te nemen en een begeleidingstraject aan te bieden. In 2021 ging het om 189 intensieve 'tweedelijns'-begeleidingstrajecten en 126 kortdurende 'eerstelijns' begeleidingstrajecten.

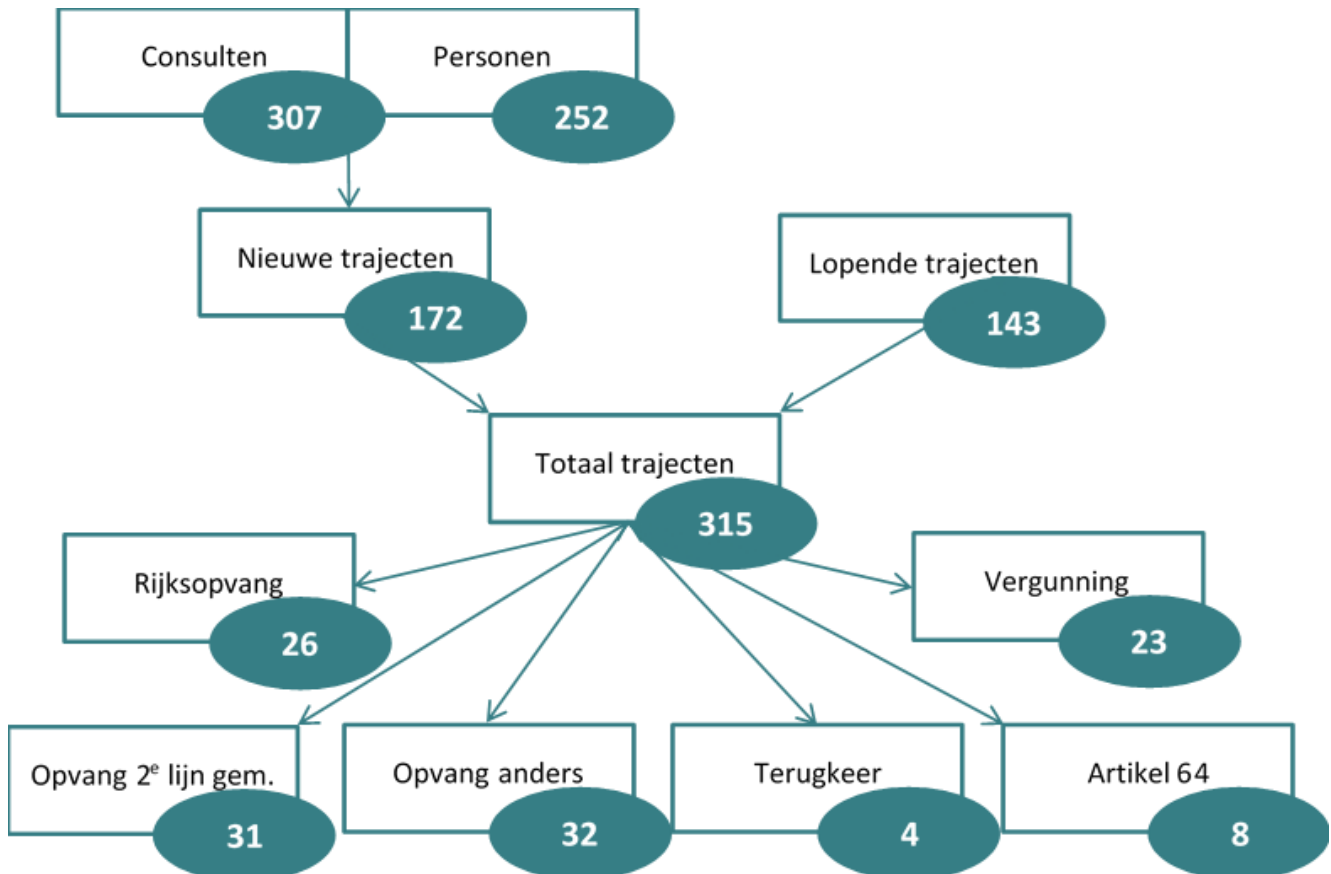
Begeleidingstrajecten	Aantal trajecten	Gestarte trajecten	Gesloten trajecten
Eerste lijn	126	86	75
Tweede lijn	189	86	91
Totaal	315	172	166

Bij langdurige trajecten gaat het vaak om de voorbereiding van een asiel-, medische of andere procedure waarbij langere tijd onderzoek wordt gedaan en bewijzen worden verzameld. Vaak regelen we voor mensen in die periode ook opvang en geven leefgeld. Soms verblijven ze in eigen netwerk. We werken intensief samen met advocaten en (andere) deskundigen. We bieden dan meestal ook sociale begeleiding.

⁴ Deels overlapping, sommige mensen kregen zowel een consult als een traject.

Bij kortdurende trajecten gaat het om afgebakende begeleiding met een specifiek doel, zoals hulp bij het erkennen van een kind, het verkrijgen van één bepaald document of het doen van een aanvraag waarvoor geen of weinig voorbereiding nodig is. Naast de genoemde trajecten telden we in 2021 ook 200 juridische consulten. Dit zijn eenmalige advies- of hulpmomenten⁵. Bovenstaande tabel geeft inzicht in het aantal sociaal- juridische begeleidingstrajecten in 2021.

Het sociaal- juridisch werk van STIL in 2021 in één oogopslag

Verblijfsvergunning wegens risico besnijdenis dochter

In maart kreeg A. te horen dat ze in Nederland mag blijven. Ze kreeg een verblijfsvergunning omdat haar minderjarige dochter niet terug kan naar het land van herkomst van haar moeder omdat ze daar risico loopt op besnijdenis. Dit, in combinatie met een rapportage over de psychische en lichamelijke gevolgen van geweldservaringen van A. zelf, in het verleden, vond de IND reden haar alsnog asiel te geven.

In april 2017 stond A. met haar kindje op straat. Ze kregen eerst een logeerplek via een straatpastor en een jaar later een kamer bij Huize Agnes, een opvangorganisatie voor vrouwen en kinderen in Utrecht.

Het ging niet goed met A. Ze kreeg psychische zorg in Centrum 45, een GGZ-kliniek, gespecialiseerd in behandeling van oorlogsslachtoffers. Daar werd ze in 2020 opgenomen. Om die reden kreeg ze tijdelijk verblijfsrecht: uitstel van vertrek op medische gronden. Na een half jaar werd dit verlengd met nog een half jaar. Intussen was de asielzaak voorbereid met meerdere serieuze bewijsstukken die haarzelf en haar dochter betroffen. De IND liet in maart weten dat ze op grond daarvan een tijdelijke asielvergunning krijgt.

⁵ Niet meegeteld zijn verwijzingen naar advocaten of collega-organisaties en korte telefoontjes.

Procedures voor een verblijfsvergunning

In de tabel hierna is te zien in welke procedures STIL mensen begeleidde en met welk resultaat. Het ging om maar liefst 214 procedures, waarvan velen eind 2021 nog lopende waren. 23 mensen of gezinnen kregen een verblijfsvergunning, de meeste waren asielvergunningen (achttien). Acht keer werd uitstel van vertrek (een tijdelijke verblijfsstatus) verstrekt op medische gronden, vier mensen keerden terug naar hun land van herkomst. Hierna is te zien in welke soort procedures we mensen begeleidden.

Procedures	Totaal	Afgewezen	Toegekend/ gerealiseerd	In bezwaar /beroep	In procedure	Vorbereiding
8 EVRM	14	0	0	0	2	12
Asiel	116	3	18	7	31	57
Buiten schuld	3	0	0	0	1	2
Chavez	29	0	5	0	5	19
EU route	2	0	0	0	1	1
Gezinsvorming/-hereniging	9	0	0	0	3	6
Kinderpardon	14	0	0	14	0	0
Mensenhandel	1	0	0	1	0	0
Werkvergunning	1	0	0	0	0	1
Totaal	189	3	23	22	43	98

Art. 64	25	3	8	2	3	9
---------	----	---	---	---	---	---

Vrijwillige terugkeer incl. terugkeer Dublinland	11	0	4	0	0	7
---	----	---	---	---	---	---

Toelichting tabel – Wat zijn dit voor procedures?

De bovenste 189 procedures waren verblijfsrechtelijke procedures. Chavez staat voor een procedure voor verblijf bij Nederlands kind. 'Art 64' staat voor artikel 64 van de vreemdelingenwet: uitstel van vertrek op medische gronden. In artikel 8 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens is onder meer het recht op gezinsleven ('family-life') vastgelegd.

Met EU-route wordt bedoeld dat een stel of gezin waarvan een persoon de Nederlandse nationaliteit heeft, in een ander EU-land gaat wonen en daar een procedure start voor verblijf bij gezin, partner of kind. Dan gelden op dat moment niet de Nederlandse maar de Europese regels, die meestal soepeler zijn dan de nationale wetgeving. Ook kunnen niet-Nederlandse EU-burgers met gezin of partner in Nederland gaan wonen, dan geldt eveneens het Europees recht. Met 'Buiten schuld' wordt een procedure bedoeld om aan te tonen dat iemand 'buiten eigen schuld' niet kan terugkeren naar het land van herkomst. Meestal omdat het niet mogelijk is identiteit aan te tonen en aan reisdocumenten te komen.

Veel procedures waren nog in voorbereiding of liepen nog eind van het jaar, zo is te zien in de laatste drie kolommen. Als mensen opvang krijgen bij een organisatie (meestal gemeentelijke/LVV-opvang), neemt de organisatie soms ook de sociaal- juridische begeleiding op zich, in andere gevallen blijven wij de begeleiding doen.

3.2 Ontwikkelingen

Relatief veel mensen die we in 2021 begeleidden, kregen asiel. Dit ging zowel om mensen die een eerste asielaanvraag deden⁶ als om herhaalde aanvragen⁷. We hadden opnieuw met veel zogenoemde Chavez-procedures te maken, van ouders die een verblijfsvergunning aanvroegen om bij hun Nederlandse kind te

⁶ Mensen die via een ander EU-land naar Nederland komen, mogen volgens Europese afspraken uit de **Dublinverordening** hier geen asiel vragen, dit moeten ze doen in het land waar ze als eerste voet aan wal zetten. Als zij toch naar Nederland doorreizen, krijgen ze vaak te maken met een zogenoemde Dublinclaim voor het 'eerste' land. Nederland probeert hen daarnaartoe over te dragen. Echter, als mensen achttien maanden buiten het AZC verblijven en intussen niet zijn overgedragen, vervalt de claim. Mensen kunnen dan alsnog in Nederland asiel vragen. Dit betreft dan een **eerste asielprocedure**. In sommige gevallen geldt een kortere termijn. Het kan ook zijn dat mensen om andere redenen nooit eerder asiel vroegen, bijvoorbeeld als ze slachtoffer van mensenhandel waren.

⁷ Soms wordt het eerste asielerzoek van vluchtelingen afgewezen. Als echter serieus onderzoek wordt gedaan, bewijzen worden verzameld en een goede advocaat in de arm genomen, kan men vaak alsnog asiel krijgen in een **'herhaalde' asielprocedure**.

mogen verblijven. We steunden hiermee maar liefst 29 mensen, waarvan vijf ouders in 2021 toestemming kregen bij hun kind(eren) te mogen wonen. Ook begeleidden we veel mensen met andere procedures die met (recht op) gezinsleven te maken hadden, zoals een aanvraag gebaseerd op artikel 8 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens, het recht op 'family-life' (gezinsleven) en/of privéleven.

Langdurig verblijvende kinderen

STIL begeleidde zeventien gezinnen die in 2020 door de IND waren afgewezen voor de Afsluitingsregeling Langdurig Verblijvende Kinderen, beter bekend als 'kinderpardon'. Eerder (in 2019) kregen veertien ons bekende gezinnen wel positief bericht. In 2021 kregen alle zeventien afgewezen gezinnen een negatieve beschikking binnen op het bezwaar dat bij de IND was ingediend tegen de afwijzingen. Zij stelden bijna allemaal beroep in bij de rechter. Sociaal-juridische medewerkers werkten aan beroepsgronden. Soms gingen zij mee naar zittingen. Dit in samenwerking- en in overleg met- advocaten en kinderrechten-organisatie *Defence for Children*. Zie ook paragraaf 4.3, lobby.

Afghanistan

Dat de Taliban in augustus de macht overnam in Afghanistan, had tot gevolg dat onze Afghaanse cliënten die tot die tijd geen toegang hadden tot opvang, nu weer in een AZC opvang kregen. Er werd door de staatssecretaris een 'besluit en vertrekmoratorium' afgekondigd, in eerste instantie voor een half jaar. In die tijd mochten geen mensen naar dat land uitgezet worden. Dit betekende echter ook dat in deze periode eveneens geen beslissingen door de IND werden genomen op asielverzoeken, in afwachting van de ontwikkelingen in Afghanistan. Dit had tot gevolg dat cliënten die we hadden begeleid in de voorbereiding van een asielverzoek, nóg langer in een AZC moesten blijven dan voor die tijd al het geval was. Zie kader hierna.

Leven van Afghaanse jongeman staat stil

Op 20 juli 2020 diende een cliënt van STIL een herhaalde asielaanvraag in bij de IND. In 2015 vluchtte hij uit Afghanistan waar hij omwille van zijn homoseksualiteit te vrezen heeft voor vervolging. Na het indienen van zijn aanvraag hoorde hij lange tijd niets van de IND. Geduldig wachtte hij op een datum voor zijn eerste gehoor⁸.

Tot er, meer dan een jaar later, op 26 augustus 2021 een besluit- en vertrekmoratorium in het leven werd geroepen, waardoor er minstens een half jaar niet besloten zou worden op aanvragen van mensen afkomstig uit Afghanistan. Zelf ontving deze cliënt een brief dat er tot 20 juli 2022 niet op zijn aanvraag zou worden besloten. Dat betekende weer een jaar extra wachten. Dit terwijl zijn aanvraag niets te maken heeft met de recente ontwikkelingen in Afghanistan. Intussen staat zijn leven stil en leeft hij in constante onzekerheid.

Nog steeds lange wachttijd asielpprocedure

Halverwege 2021 liet de staatssecretaris weten dat de achterstanden die er voor die tijd waren bij de IND in het afhandelen van asielverzoeken, 'bijna ingehaald' waren. Toch liepen in 2021 de wachttijden tussen de asiel-

Foto: Hayk (10 jaar) op demonstratie van en voor afgewezen pardonkinderen in Groningen. Hij is, net als zijn 8-jarige broer in Nederland geboren. Toch kregen ze geen verblijfsvergunning. Zie ook par 4.3.

⁸ Hiermee wordt het eerste interview met de IND bedoeld, daarin wordt ingegaan op identiteit en vluchtroute, in het tweede gehoor wordt ingegaan op asielmotieven.

aanvraag en het 'gehoor' (het interview over een asielverzoek), soms nog op tot twee jaar⁹, al waren sommige mensen 'al' na ruim een jaar aan de beurt. Ook was er regelmatig Corona-vertraging. Afspraken met de IND en rechtszittingen werden vaak verzet. In totaal kon een procedure oplopen tot drie, vier of vijf jaar. Een ex-cliënte van STIL verblijft sinds november 2018 in AZC's en is nog steeds in procedure. Al die jaren mag ze niet werken of naar school.

Corona werkwijze

In 2021 was er evenals in 2020 geen sociaal-juridisch *inloop*- spreekuur. Mensen werden enkel op afstand (per mail, telefoon of video-verbinding) geholpen, of op afspraak. Op deze manier konden we ons aan de 1,5 meter afstand-richtlijnen van de overheid houden (wegens Corona). We maakten daarvoor, naast het kantoor van STIL, een deel van het jaar gebruik van het Ubuntuhuis waar we ruimten huurden, zodat we meer mensen op afspraak konden ontvangen.

Vanaf november hadden we een cliëntenstop. Om voldoende tijd te hebben voor bestaande cliënten namen we een periode geen *nieuwe* mensen als cliënt aan omdat we daar geen menskracht voor hadden. Wél namen we nieuwe cliënten aan die we begeleidden volgens afspraken met de gemeente, dit waren mensen die in bepaalde gemeentelijk gefinancierde (LVV-) opvang geplaatst werden¹⁰.

Foto: Deze jongen sliep met zijn vader echt buiten op hun vlucht uit Iran. Lees een interview via [de blog](#).

4 Humanitaire hulp

Afgelopen jaar kregen **meer dan honderd mensen** via STIL opvang van de gemeente Utrecht, in ons particuliere netwerk, bij zorginstellingen en in asielzoekerscentra (AZC's). Ook boden we honderden mensen op vele fronten materiële hulp. Zo verstrekten we drogistproducten, garantstellingen voor kleding, noodzakelijke reiskostenvergoeding, geld voor eten en andere eerste levensbehoeften. Ook vergoedden we medische en juridische uitgaven.

4.1 Het jaar in cijfers

Het ging om 89 nieuwe plaatsingen van gezinnen of personen in diverse vormen van opvang (zie *tabel hierna*). Elf mensen en hun eventuele partner en kinderen verbleven al voor 1 januari in opvang en begeleidden we nog in 2021. In de tabel is te zien om hoeveel plaatsingen het ging. Zoals te zien kregen 39 personen of gezinnen in 2021 particuliere opvang bij gastgezinnen of in particuliere opvanghuizen, via STIL. Het ging om dertig *nieuwe* plaatsingen in het particuliere netwerk, de anderen verbleven er al voor 1 januari 2021.

⁹ De Tweede Kamer besloot in juli 2020 dat geen dwangsommen meer opgelegd konden worden als de IND te laat was met besluiten op asielverzoeken, zoals eerder door de rechter wel gebeurde. Dit liep op in de miljoenen aan schadevergoeding die de IND moest betalen.

¹⁰ STIL is volgens subsidie-afspraken verplicht hen te begeleiden en kan daar geen cliëntenstop hanteren..

Opvang	Nieuwe plaatsingen	Clënten in opvang
Particuliere opvang		
Gastgezin via STIL	19	23
Particulier opvanghuis via STIL	11	16
Opvang (gefincancierd door) overheid		
Tweede lijnsopvang gemeente*	31	nb
Vrouwenopvang/zorginstelling	2	4
Rijksopvang	26	nb
TOTAAL	89	nb (>100)

* Daarnaast stonden nog 21 personen op de wachtlijst voor gemeentelijke opvang

Particuliere gastadressen

STIL had in 2021 contact met 69 gastadressen (in 2020 met 66 adressen) en zes particuliere opvanghuizen. We vonden twaalf nieuwe gastadressen, echter ook haakten enkelen af, sommige mensen vangen enkel tijdelijk iemand in hun huis op. Het waren minder *nieuwe*

adressen dan verwacht. Veel mensen wilden vanwege Corona liever geen logees in huis. De werving van nieuwe plekken stond daarom ook op een laag pitje.

Ook speelde mee dat we zelf niet ongelimiteerd mensen op particuliere adressen konden plaatsen, we moesten er voor zorgen dat we voldoende menskracht hadden voor de begeleiding. Dat was reden dat we vanaf november tijdelijk geen nieuwe mensen particulier plaatsten. Nadat in juni de COVID-maatregelen versoepeld werden, verspreidden we via *social media* het filmpje [#Openjedor](#) met een oproep erbij om mensen over te halen gastadres te worden.

Met twee maanden oude baby op straat

E. uit Eritrea sliep drie nachten met haar twee maanden oude baby bij een bushalte. "Ik was erg bang en het was koud. Ik durfde niet te slapen omdat ik bang was dat iemand mijn kind zou meenemen", vertelt zij. Later kreeg ze met haar zoontje opvang op twee gastadressen via STIL. Ze is deze mensen erg dankbaar. "Zonder jullie allemaal had ik het niet gered. "Wie weet wat er met mijn zoontje gebeurd was!"

Haar zoontje had tijdens het verblijf bij een gastadres ernstige medische problemen. Dankzij hulp van het gastadres, zorgverleners en STIL liep dit goed af, hoewel hij nog wel klachten heeft. Lees [hier](#) een interview met E. Intussen kregen zij en haar zoontje een verblijfsvergunning (asiel).

4.2 Ontwikkelingen

In de eerste vier maanden van het jaar en ook weer vanaf eind december 2021, bood de overheid aan alle daklozen sobere 'noodopvang' in het kader van de Corona-richtlijnen. Ook mensen die anders geen toegang tot opvang hadden, kregen die nu wel in het kader van het tegengaan van besmettingen. Voor een aantal zeer kwetsbare mensen zocht STIL opvang elders, omdat de Corona-opvang voor hen niet geschikt was. Omdat er ruim vier maanden Corona-opvang was, vingen we minder mensen op particuliere gastadressen op dan vooraf verwacht. In 2020 waren het 46 personen of gezinnen, in 2021 waren het 39 personen met hun eventuele kinderen of partner. Toch nog een aanzienlijk aantal.

Particuliere opvang via STIL

STIL heeft een netwerk van zeventig particuliere gastadressen. Het zijn woongroepen, echtparen, alleenwonenden en gezinnen. Soms krijgen onze cliënten een geheel eigen plek zoals een tuinhuisje of een zolder met douche en kookgelegenheid. Het kan ook dat twee cliënten samen één logeerkamer delen. Soms leven gezin en logees gescheiden van elkaar, soms delen ze juist alles met elkaar. De tijdsduur waarin iemand onderdak krijgt, kan ook erg verschillen. De opvang kan een week, enkele weken, enkele maanden of bijna twee jaar duren. Lees [hier](#) meer.

Daarnaast hebben we contact met zes particuliere opvanghuizen in het land, zoals het Jeannette Noëlhuis, een katholieke woongemeenschap in Amsterdam, het Wereldvrouwenhuis in Nijmegen, het Jongerenhuis in Eindhoven en het Harriët Tubman Huis in Amsterdam.

We werken dagelijks nauw samen met het Aanmeldloket¹¹, Utrechtse collega-organisaties en gemeente. Bij de werving van nieuwe gastadressen en plaatsingen werken we ook nauw samen met het kerkelijk netwerk Iedereen Onder Dak.

¹¹ Sinds 2018 draait STIL samen met VluchtelingenWerk en opvangorganisaties Toevlucht en de Weerdsingel, samen het Aanmeldloket. Hier kunnen mensen die op straat staan opvang vragen en worden zij als mogelijk aangemeld bij, of verwezen naar zgn eerstelijnsopvang of reguliere opvang.

Klinkeren vanuit AZC's gaat gewoon door

In de eerste Corona-periode, van half maart tot juni 2020, werden door de rijksoverheid geen uitgeprocedeerde asielzoekers op straat gezet vanuit de AZC's. In de tweede periode, oktober tot en met december 2020 en in 2021, gebeurde dit echter – ondanks lobby en protest ertegen- wél gewoon.

Een STIL-medewerker noemt dit een 'absurde situatie'. Mensen werden vanuit de ene overheidsopvang de straat op gestuurd en kregen vervolgens bij een andere overheidsopvang weer opvang. Samen met Utrechtse collega-organisaties pleitte STIL voor het langer openhouden van de Corona-opvang en later eveneens de winteropvang (Koud Weer Regeling KWR). *Lees hierover meer in hoofdstuk 5, samenwerking & lobby.*

Lange wachtlijst voor opvang

In 2020 werd een record aantal mensen geplaatst in tweedelijnsopvang (LVV/gemeente), dit aantal was in 2021 een stuk lager, het waren 31 plaatsingen, vergeleken met 96 mensen vorig jaar (2020)¹². Wel stond een groot aantal mensen afgelopen jaar nog op de wachtlijst voor die tweedelijns opvang. Zij waren daarvoor al 'goedgekeurd' maar er was geen plek. Dit waren maar liefst 21 mensen. Dit was onder meer het gevolg van een gebrek aan doorstroom naar de rijksopvang. Die opvang was overbelast sinds de toestroom van Afghaanse vluchtelingen na de verovering van de macht door de Taliban.

Foto: Appels plukken in de tuin van een gastadres.

Kwetsbaren op straat

Net als in voorgaande jaren hadden STIL en het Aanmeldloket regelmatig contact met kwetsbare jonge mensen, die aan de straat overgeleverd waren of afhankelijk waren van een instabiel en niet altijd even veilig 'eigen netwerk', waar ze noodgedwongen verbleven, vaak op steeds wisselende plekken. Situaties waarin het risico op misbruik groot is. STIL ontmoette meerdere mensen die hier daadwerkelijk slachtoffer van werden.

Mensen op de wachtlijst die wel voldeden aan de criteria van de LVV/gemeentelijke opvang, maar voor wie er (nog) geen plek was, stonden aan dezelfde risico's bloot. Toen de Corona-opvang in juni daadwerkelijk haar deuren (voor iedereen) sloot, kwamen er uiteindelijk dertig mensen op straat.

Voor individuele gevallen kon STIL met de hulp van partnerorganisaties en de gemeente regelmatig een oplossing vinden. STIL ervaarde deze samenwerking rondom moeilijke problematiek waarbij mensen in schrijnende situatie op straat staan, als positief.

4.3 Eerste levensbehoeften & financiële steun

Op maandagochtend heeft STIL daklozenspreekuur. Hier worden garantstellingen verstrekt voor kleding en noodzakelijke goederen, met dank aan Emmaus Domstad¹³ die deze op vertoon van de garantstelling doneert.

¹² Let op mensen uit 2019 die in 2020 nog in rijks- en gemeentelijke opvang verblijven, tellen we hier niet mee.

¹³ Dit zijn Emmaus Lombok, Overvecht en Parkwijk. Ook bij Emmaus Haarzuilens vragen we soms goederen. Emmaus was enkele perioden wegens Corona gesloten.

Aantal personen humanitaire hulp verstrekt

Leefgeld structureel	43
Financiële steun incidenteel & overig*	72
Corona noodhulp	19
Rode Kruis boodschappentegoed (vouchers)	48
Reiskosten (medisch, juridisch, humanitair)	141
Drogistproducten	136
Garantstellingen kleding, schoenen e.d.	49

*Afgezien van medische en juridische uitgaven

Bovendien verstrekken we verzorgingsproducten, zoals deodorant, maandverband, zeep e.d.

Na de sluiting van maaltijdvoorziening het Smul-huis van de Tussenvoorziening voor mensen van onze doelgroep in maart 2020, sprongen eerst ACU, STIL en Villa Vrede in de bres. Vanaf eind 2020 bood het Rode Kruis steun, in de vorm van boodschappentegoed (*vouchers*) voor een supermarkt. In de tabel is te zien hoeveel mensen deze hulp in 2021 kregen.

Leefgeld en overige steun

In de tabel is ook te zien hoeveel mensen leefgeld en andere financiële steun kregen. We bieden in elk geval leefgeld aan mensen die op een particulier gastadres verblijven. Daarnaast soms aan mensen die in hun eigen netwerk verblijven en over onvoldoende middelen van bestaan beschikken. Voorbeelden van overige sociale financiële hulpverlening zijn bijvoorbeeld terugkeersteun, slaapzakken voor mensen die buiten slapen, babyspullen en schoolkosten. Ook vergoeden we vaak reiskosten.

Corona-noodhulp

In 2021 bood STIL aan negentien personen of gezinnen huurondersteuning om te voorkomen dat zij op straat belandden. Deze steun boden we, evenals in 2020, aan mensen die door Corona minder of geen inkomen meer hadden, die voor die tijd zelfredzaam waren. Deze steun hield op nadat in oktober de Corona- maatregelen versoepeld werden en mensen weer meer konden werken, een enkeling kreeg nog tijdelijk steun, die hulp werd maandelijks afgebouwd.

Medische en juridische kosten

Hoewel mensen uit onze doelgroep volgens de Nederlandse wet recht hebben op medisch noodzakelijke zorg en juridische bijstand, hebben ze daar vaak geen feitelijke toegang toe omdat er veelal kosten aan verbonden zijn. Omdat ze niet mogen werken en geen uitkering kunnen krijgen, kunnen ze die kosten vaak zelf niet opbrengen. Hierna is in een tabel te zien hoeveel personen steun kregen op medisch gebied. *In hoofdstuk 2 is meer te lezen over onze hulpverlening op medisch gebied, in hoofdstuk 6 meer over financiering.*

Aantal receptregels eigen bijdrage medicatie vergoed	2786
Personen onverzekerde medicatie vergoed	133
Personen medische reiskosten vergoed	43
Vergoeding aangepast dieet (medische indicatie)	5
Kleine tandartsbehandelingen (<€100) vergoed	208
Grote tandartsbehandelingen (>€100) vergoed	160
Personen fysiotherapie vergoed	33
Personen overige medische financiële hulpverlening	26

De tabel hieronder geeft een beeld van de juridische financiële hulpverlening. In de rechterkolom het aantal personen.

Aantal mensen juridische reiskosten verstrekt	62
Legeskosten vergoed (procedurekosten bij aanvraag)	18
Advocaatkosten vergoed	13
Onkosten bewijsmateriaal vergoed	32
Overige juridische financiële hulpverlening	18

Toelichting: Onkosten bewijsmateriaal: Dit kan bijvoorbeeld gaan om het verkrijgen van identiteitsdocumenten, expert-rapporten of een DNA-test. Voorbeelden van overige juridische hulpverlening zijn inburgeringskosten of griffiekosten.

Veel cash transacties

De financiële hulpverlening is zeer arbeidsintensief. Het betreft vaak relatief kleine bedragen die contant moeten worden verstrekt omdat cliënten over het algemeen geen rekeningnummer hebben. Zo vonden er in 2021 maar liefst 1876 contante transacties plaats, gemiddeld 36 per week.

Garantstellingen voor eten, kleding en drogistproducten

STIL draait elke maandagochtend een daklozenspreekuur. Dit spreekuur is tijdens Corona doorgegaan. Hier werden garantstellingen voor kleding verstrekt, evenals verzorgingsproducten zoals deodorant, zeep, maandverband en dergelijke. Op STIL zijn tevens altijd fietslampjes en condooms te krijgen.

Voor eten konden we mensen in 2021 aanmelden bij het Rode Kruis voor 'vouchers' ofwel boodschappentegoed en verwijzen (voor warm eten overdag) naar Villa Vrede en het Ubuntuhuis.

Los van deze hulp biedt STIL financiële steun op diverse terreinen. Dit wordt deels door de gemeente en deels door fondsen en particulieren gefinancierd. *In hoofdstuk 6 is meer te lezen over de financiering.*

5 Organisatie

In 2021 verrichtte STIL haar werk met dertien parttime betaalde krachten¹⁴. Wegens Corona waren er het gehele jaar minder vrijwilligers actief. In totaal waren dit er desondanks nog wel 81. De reorganisatie die al in 2020 van start ging, leidde in de loop van 2021 tot een nieuw organisatiemodel.

5.1 Personeel en organisatie

In onderstaande tabel is te zien hoeveel vrijwillige en betaalde FTE is ingezet en op welke werkterreinen. Wat de betaalde inzet betreft is voor de eerste vijf maanden uitgegaan van het oude -, en voor zeven maanden van het nieuwe organisatiemodel (zie paragraaf hierna).

Vrijwillig

	Balie	Bestuur	Administratief en facilitair	Fondsen en communicatie	Medisch	Sociaal-juridisch	Vertalen	Totaal
Personen	7	4	7	3	6	7	47	81
Gem. FTE	0,7	0,4	0,3	0,1	0,4	0,8	0,4	3,1

¹⁴ Niet meegeteld zijn de mensen die vervangende werkzaamheden deden omdat dit tenslotte op hetzelfde aantal FTE komt.

Betaald

	Aanmeldloket	Administratief en facilitair	Balie	Fondsen en communicatie	Meewerkend leidinggevenden	Medisch	Sociaal-juridisch	Totaal
Personen	2	2	1	1	3	2	8	17
Gem. FTE	0,2	0,8	0,2	0,7	1,7	0,5	4,2	8,3

Reorganisatie

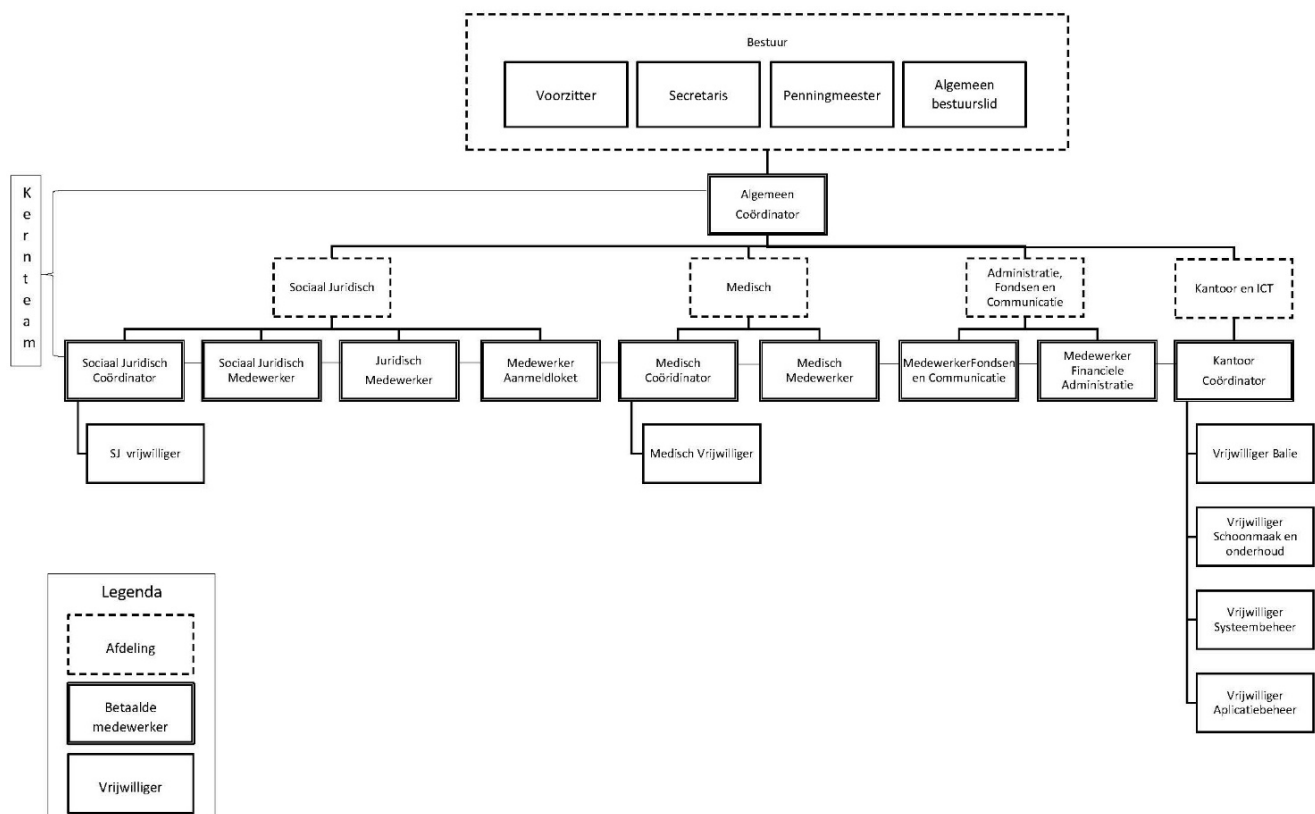
STIL signaleerde in 2020, met hulp van externe adviseurs, enkele knelpunten binnen de organisatie, waarna we besloten tot een reorganisatie. Die werd in 2020 voorbereid en in 2021 daadwerkelijk uitgevoerd. We vonden dit vooral nodig omdat de organisatie in de loop der jaren flink gegroeid is. Zowel op het gebied van management als ondersteuning (financiën, personeel) was de organisatie onvoldoende meegegaan in die groei.

We creëerden daarom een - gelijkwaardig en meewerkend- leidinggevend team van drie personen. We kozen voor drie leidinggevenden omdat dit minder kwetsbaar is dan het oude model of een tweehoofdige leiding. Hiermee is er tevens voldoende tijd en aandacht voor de medewerkers en meer tijd voor strategie, lobby en het onderhouden van het externe netwerk van STIL en het aantrekken van vrijwilligers.

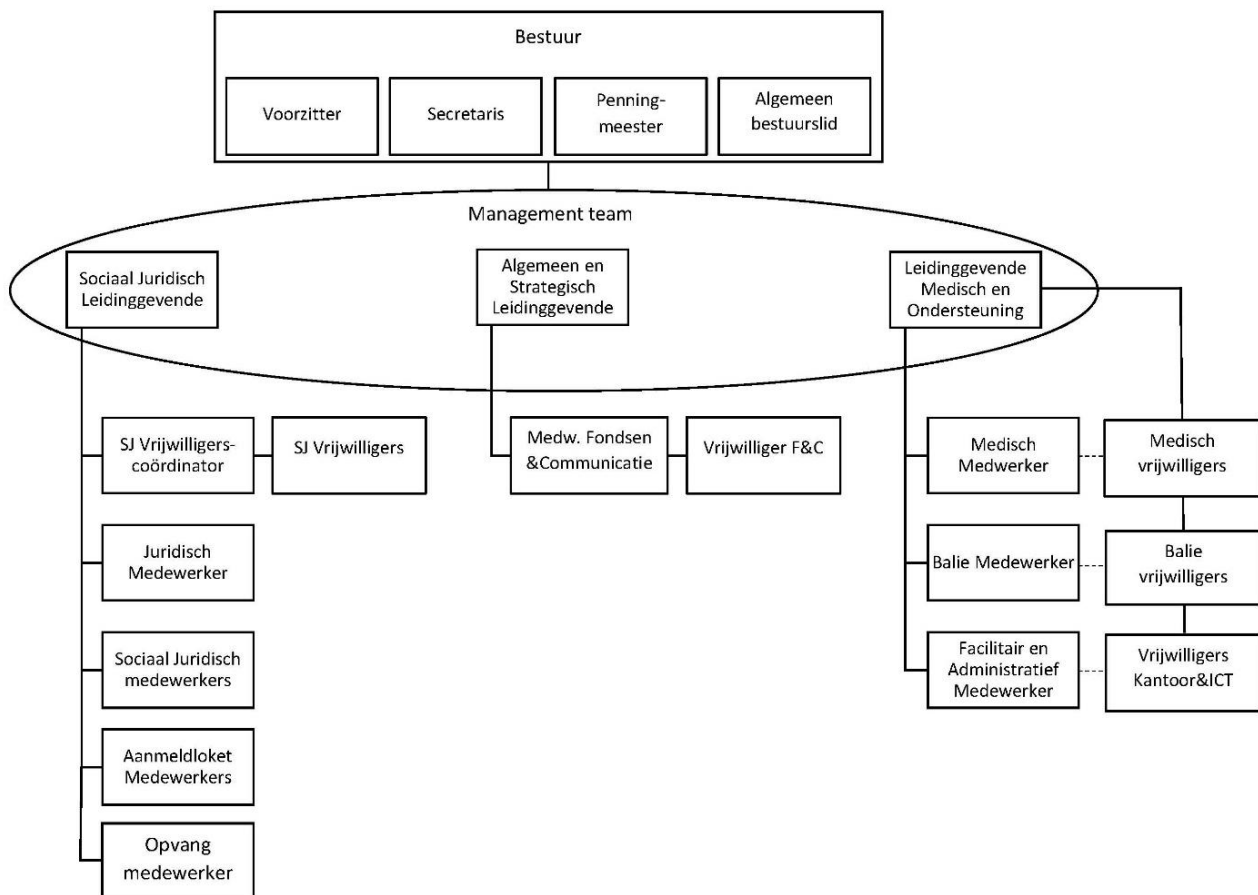
Ook is meer ruimte gecreëerd voor ondersteunende taken binnen de organisatie, vooral op financieel terrein maar ook aan de balie en in de administratie. In de loop der jaren is vooral de menskracht voor sociaal juridische begeleiding gegroeid, het bleek nodig om de ondersteunende menskracht daar beter mee in verhouding te brengen.

Op de volgende pagina wordt de reorganisatie in beeld weergegeven middels het oude en het nieuwe organogram. Het is van belang hier te melden dat deze de functies weergeeft, niet de personele bezetting. In de praktijk sprake zijn er meerdere combinatie-functies.

Oud organogram STIL

Nieuw organogram STIL

5.2 Samenwerking & lobby

STIL werkte op sociaal- juridisch gebied intensief samen met advocaten, deskundigen, collega-organisaties, gastadressen en de gemeente. Op medisch gebied met uiteenlopende zorgverleners en andere partners. In 2021 namen we, zoals ook in voorgaande jaren, deel aan diverse lokale overleggen, zoals het Utrechtse Hulpverleneroverleg (HVO), het plaatsingsoverleg, waar we met partners bespraken wie in welke vorm van opvang geplaatst kon worden en de stuurgroep van het Aanmeldloket¹⁵.

Daarnaast namen we deel aan het besturenoverleg met de Utrechtse collega-organisaties die met ongedocumenteerden werken. Dit overleg vormde samen met een vertegenwoordiging van de gemeente Utrecht het managementoverleg. Landelijk nam STIL deel aan het Platform Migranten Zonder Verblijfsvergunning (PMZV), georganiseerd door het Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (LOS).

LVV

Op nationaal niveau neemt STIL ook deel aan het overleg dat zich namens de uitvoerende organisaties binnen de LVV¹⁶ bezigt houdt met het verzamelen en vastleggen van data, het zogenoemde monitorings-overleg.

Daarnaast aan het zogenoemde Lokaal Samenwerkingsoverleg (LSO) dat als doel heeft 'bestendige oplossingen' te vinden voor mensen in de LVV. Deze oplossingen kunnen liggen in legalisering, doormigratie of terugkeer. Aan dit LSO namen, naast de Utrechtse organisaties verantwoordelijk voor begeleiding van cliënten in de LVV-opvang en de gemeente Utrecht, tevens de zogenoemde 'rijkspartijen' deel; de IND, DT&V en AVIM¹⁷.

¹⁵ Het Aanmeldloket is verantwoordelijk voor eerstelijns-plaatsingen in opvang. STIL draait dit loket samen met drie collega-organisaties. Hier kunnen mensen die opvang nodig hebben drie maal per week terecht op een spreekuur.

¹⁶ Lees [hier](#) meer over de LVV.

¹⁷ IND staat voor Immigratie en Naturalisatiedienst, DT&V voor de dienst terugkeer en vertrek en AVIM is de vreemdelingenpolitie.

Wat de LVV betreft stond 2021 in het teken van de voorbereiding op het einde van de pilotperiode en een nieuw lokaal bestuur. In dit kader nam STIL deel aan de werkgroep LVV- financiën om een aantal scenario's voor te bereiden en uit te werken over de financiering van de LVV (de landelijke en gemeentelijke component daarin) en de inhoudelijke implicaties daarvan voor de werkwijze.

Lobby voor opvang

Naast hulpverlening is een van de taken van STIL, het opkomen voor belangen van de gehele groep. Zo wordt voor bepaalde zaken gelobbyd, met name op lokaal niveau, een enkele keer op landelijk niveau.

Lokale lobby draait vaak om opvang. Zo pleitte STIL in 2021 samen met Utrechtse collega-organisaties voor het langer openhouden van de winteropvang (Koud Weer Regeling KWR). Als de gevoels-temperatuur 's nachts onder de nul graden daalt, krijgen alle daklozen in de vier grote steden een slaapplek in het kader van de Koud Weer Regeling KWR. De KWR duurt vaak enkele dagen, dan stopt het weer als de temperatuur stijgt, vervolgens gaat het weer van start als het iets kouder is. Organisaties zouden liever zien dat de opvang de gehele winter voortduurt. Echter tot nu toe heeft de lobby niet het gewenste resultaat gehad.

Utrechtse organisaties pleitten eveneens voor het langer openhouden van de Corona-opvang. Dit lukte niet voor nieuwe mensen, die konden al vanaf 1 april niet meer in deze opvang terecht. Echter de mensen die er al zaten, konden nog tot juni blijven. Ook konden we soms in individuele gevallen, samen met partnerorganisaties en gemeente, oplossingen vinden.

Langdurig verblijvende kinderen

In 2021 voerde STIL samen met partners actief lobby voor de afgewezen kinderen van de Afsluitingsregeling Langdurig Verblijven-de Kinderen (vaak 'kinderpardon' genoemd). Zie kader hierna, foto hier rechtsboven van het Trouw-bericht en de [blog](#) van STIL.

Trouw

Niet coulant

De uitzetting van asielkinderen dreigt, ondanks een verruimd kinderpardon

Een actie in 2016 voor kinderen zonder verblijfsvergunning.
Beeld ANP

Asielkinderen die een beroep deden op het verruimde kinderpardon, dreigen te worden uitgezet. Maar het kabinet had informeel afgesproken coulant te zijn in hun situaties. 'Ineens is het woord van de burgemeester niets meer waard.'

Jeannine Julien 15 juni 2021, 6:39

'Afgesproken is coulant om te gaan met gemeentelijk toezicht'

Volgens Joël Voordewind die voor de ChristenUnie deelnam aan de onderhandelingen voorafgaand aan de afsluitings-regeling 'kinderpardon' (januari 2019), is destijds in het kabinet afgesproken dat 'coulant' zou worden omgegaan met 'gemeentelijk toezicht'. Met andere woorden: Als kinderen bij hun gemeente of burgemeester bekend zijn, zouden ze niet als 'uit beeld' moeten worden beschouwd, zo sprak men toen af.

Voordewind stelde dit 14 juni op de voorpagina van dagblad Trouw nadat een Utrechts gezin werd afgewezen dat al sinds het vertrek uit het AZC 'in beeld' was (en is) bij de gemeente Utrecht maar desondanks werd afgewezen omdat het volgens de IND 'te lang buiten beeld' zou zijn geweest.

STIL werkte mee aan dit nieuwsbericht. Het ging eveneens over zes kinderen die wij kennen die bedreigd werden met uitzetting omdat inmiddels ook de rechter negatief besloten had over hun kinderpardonzaak. Lees [hier](#) het Trouw-bericht. Ook op andere momenten kwam STIL met dit onderwerp in de media. STIL en Huize Agnes kregen in de lobby steun van de Raad van Kerken, de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Utrecht en de Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken. Vier politieke partijen stelden Kamervragen, waarvan twee n.a.v. onze publiciteit.

In 2021 steunde STIL enkele malen vluchtelingen die in actie kwamen tegen het Nederlandse asielbeleid en/of de regering in hun land van herkomst. We verstrekten reisgeld zodat mensen konden deelnemen aan demonstraties. We zorgden ook dat een groep kinderen en moeders konden deelnemen aan een protestactie voor afgewezen pardonkinderen in Groningen (september 2021, zie foto paragraaf 3.2, blz 10).

Humanitair vangnet

Collega-organisaties voerden rond de verkiezingen lobby voor her-invoeren van de zogenoemde discretionaire bevoegdheid. Dit is de mogelijkheid die de staatssecretaris tot mei 2019 had om mensen die eerder geen verblijfsvergunning kregen, alsnog een vergunning te verlenen in zeer uitzonderlijke schrijnende situaties. Deze bevoegdheid is afgeschaft in ruil voor het laatste 'kinderpardon'. Lees [hier](#) meer.

STIL droeg een steentje bij aan de lobby door 'casussen' te leveren, voorbeelden van hier langdurig verblijvende mensen die steeds buiten de boot vielen en nog geen verblijfsvergunning kregen. Zie foto.

Foto van Piet den Blanken: Een cliënt van STIL vertelde 8 maart 2021 in Utrecht zijn verhaal aan Kamerlid Jasper van Dijk van de SP die met een handtekening aangaf zich te zullen inzetten voor herinvoeren van dit humanitaire vangnet.

5.3 Bestuur & governance

Het bestuur bestond in 2021 uit de volgende onbezoldigde bestuursleden:

Voorzitter:	Yvonne Kappers	1-2-2016	-	heden
Penningmeester:	Edward Ammerlaan	1-1-2019	-	heden
Secretaris:	Ralph Freeman	1-9- 2017	-	heden
Algemeen bestuurslid	Nicole van Gemert	1-1-2019	-	heden

Het bestuur past de Utrechtse voorwaarden voor goed bestuur toe volgens de *Governance-code* Sociaal Werk. Uitgangspunt is het model van een toezichthoudend bestuur, waarbij wordt gewerkt met een meewerkend leidinggevend team in plaats van een directeur (zie *paragraaf 5.1*).

Op een aantal specifieke thema's heeft het bestuur een meer meewerkende rol, met name wat betreft de financiën en personeelszaken. Naar aanleiding van de reorganisatie zal deze rol van het bestuur nog nader worden geëvalueerd.

Missie

De missie van STIL is het waarborgen van de keuzevrijheid en rechten van mensen zonder verblijfsvergunning. Het bieden van individuele begeleiding zien wij als onze primaire taak.

Daarnaast streven we ernaar om misstanden die we in de hulpverlening tegenkomen, kenbaar te maken zodat we maatschappelijke, politieke en juridische bewustwording en verandering kunnen stimuleren.

6 Financiering

Het werk van STIL werd in 2021 gefinancierd door de gemeente Utrecht en door particulieren. Dat waren in 2021 negen kerken¹⁸, twintig fondsen en organisaties en 184 personen. Al deze steun is onmisbaar voor onze hulpverlening.

Het grootste deel van het werk van STIL wordt gefinancierd door de gemeente Utrecht. In 2021 kregen we subsidie voor 'begeleiding, opvang en ondersteuning van asielzoekers'. Deze subsidie ging vooral naar personeel- en organisatiekosten. En voor een deel naar cliëntuitgaven, de uitgaven voor medische, juridische en humanitaire hulp.

Fondsen en donaties

Naast de subsidie wordt een groot deel van de cliëntuitgaven gefinancierd door fondsen, organisaties, kerken en andere particuliere donateurs. De verhouding tussen subsidie en particuliere inkomsten is grof gezegd 4 staat tot 1. Dat wil zeggen dat een bijna een kwart van de inkomsten van fondsen en donateurs komt.

Voor 2021 kreeg STIL steun van twintig fondsen en organisaties, 184 personen, negen kerken¹⁹, een woonwerk-gemeenschap en de gemeente Utrecht.

In het kader van Corona deden we, evenals in 2020, extra fondswerving en ontvingen van drie fondsen steun om Corona-noodhulp te kunnen bieden. Zie *hoofdstuk 4*. Deze hulp was bedoeld om te voorkomen dat mensen op straat zouden belanden nu ze door Corona niet meer zelfredzaam waren. Ook enkele donaties van kerken en personen gingen naar dit doel.

Steun voor sport en cultuur kinderen

Van het Jeugdfonds Sport en Cultuur kregen we steun voor de betaling van contributie voor sport en muziekles voor kinderen en jongeren. Donaties van dit fonds gingen direct naar de sportclub of culturele instelling. Dat gold ook voor het Hanneke Delisfonds, dat steun bood voor muzieklessen op de School voor de Kunsten in Amersfoort. Dankzij het Nationaal fonds Kinderhulp en de Actie Pepernoot, konden we 63 kinderen blij maken met een Sinterklaaskado. Het nieuwe Ella Vogelaarfonds financierde in 2021 een groot deel van de kosten van een opleiding van een cliënte.

Emmaus Domstad doneerde daarnaast in 'natura'. We mochten onze cliënten daarheen verwijzen met een garantstelling voor bijvoorbeeld jassen, schoenen, kleding, kinderwagens, slaapzakken, etcetera. Zie *hoofdstuk 4*. Emmaus Haarzuilens doneert jaarlijks 5000 euro, vrij te besteden. Het Utrechtse KF Heinfonds is eveneens vaste donateur voor Noodhulp & Oplossingen (cliëntuitgaven). OMDUW en de PCI Gerardus Majella (Majellakerk) zijn vaste donateurs voor individuele noden.

Ruim 40.000 euro van 184 donateurs

In 2021 ontving STIL ruim 40.000 euro van 184 donateurs. Dat was weer meer geld van weer een groter aantal donateurs dan in het jaar ervoor. Een groot deel van deze donaties ging direct naar de cliënten voor uitgaven op medisch, juridisch of humanitair gebied, evenals enkele vrij besteedbare donaties. Enkele grote vrij besteedbare donaties gingen naar de continuïteitsreserve²⁰ om in de toekomst in nood te kunnen gebruiken.

¹⁸ Afgezien van de zeventien bij [Stichting OMDUW](#) aangesloten kerken

¹⁹ Zie voetnoot 18

²⁰ STIL hanteert een buffer voor noodgevallen, zodat we, mocht er onverwacht geen of minder subsidie komen of de fondswerving tegenvallen, we nog een half jaar vaste lasten kunnen dekken. Dit is van belang voor de continuïteit van de hulpverlening.

Project Noodhulp & Oplossingen

Naast subsidie, vaste donateurs en donateurs voor individuele noden, ontvangt STIL inkomsten uit projectmatige fondswerving, zoals in 2021 voor het project Noodhulp & Oplossingen. Dit betrof enkel directe cliënt-uitgaven. De fondsen die hier steun voor boden, ontvangen naast dit jaarverslag en de jaarrekening, een aparte projectverantwoording. *Op de volgende pagina een overzicht van fondsen, kerken en andere donateurs die in 2021 steun boden aan STIL.*

Derdengelden

STIL heeft ook een doorsluisfunctie. We verstrekken zogenoemde derdengelden, geld van bijvoorbeeld het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA), gemeenten of (schadevergoedingen van) Justitie aan mensen die zelf geen bankrekening (kunnen) hebben. Dit betrof in 2021 zestien mensen.

Jaarrekening & ANBI-status

De door een onafhankelijke accountant goedgekeurde Jaarrekening geeft inzicht in de financiën van de Stichting op alle terreinen. Deze is terug te vinden op de website van STIL. Ook is daar dit Jaarverslag te vinden, een samenvatting en informatie over onze missie en visie, ons beleid, de spreekuren en werkwijze.

Donaties aan Stichting STIL zijn aftrekbaar van de belasting omdat we een ANBI-status hebben, we zijn officieel door de belastingdienst erkend als goed doel.

Meer weten?

Kijk op de website van STIL of neem contact op via info@stil-utrecht.nl, of bel (ma t/m don) 030 2713463. Fondsen en donateurs kunnen met vragen terecht bij de medewerker fondswerving, Margreet Jenezon, margreet@stil-utrecht.nl, 06 242 66 035.

Donateurs in 2021

Gemeente Utrecht

Fondsen voor Individuele noden

Stichting OMDUW (hierbij zijn 17 kerken aangesloten)

PCI Gerardus Majella (Majellakerk)

Burkens' Stichting

Stichting Ella Vogelaar

Stichting Nationaal fonds Kinderhulp

Jeugdfonds voor Sport & Cultuur

Hanneke Delisfonds (deze steun gaat direct naar de muziekschool in Amersfoort)

Fondsen vrij besteedbaar/cliënten/Coronasteun/Noodhulp & Oplossingen

KF Heinfonds

Emmaus Haarzuilens

Emmaus Domstad (Lombok, Parkwijk, Overvecht, steun in natura)

Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR), commissie Projecten in Nederland (PIN)

Stichting Rotterdam

Kansfonds

Dioraphte

Fonds Wiggers van Kerchem (via Fundatie van den Santheuvel, Sobbe)

RC Maagdenhuis

RDO Balije van Utrecht

Maria Strootfonds - Zusters der Voorzienigheid

Armoedefonds

Haëlla Stichting e.a. (Kleine Coronasteun)

Overige particulieren, personen, organisaties en kerken

Cliëntgerelateerde en vrij besteedbare donaties van 184 personen

Erfenis Jan Vesters

Stichting Vluchtelingen Welkom

Woonwerkgemeenschap de Ruimte

Jacobikerk

Christelijke gereformeerde kerk Utrecht

De diaconie van een protestantse Utrechtse kerk

Bethlehemkerk Hilversum

Protestantse kerk Dronten

Baptistengemeente de Rank

Donatie n.a.v. afscheid van een predikant van een kerk

Stichting Wijkgemeente Pauluskerk

Diaconie van de Protestantse Gemeente Utrecht

OLV ten hemelopneming (katholieke kerk Houten)

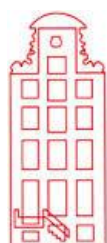
Burkens' Stichting

protestantse
diaconie

STICHTING
OMDUW

Fundatie
Van den Santheuvel-Sobbe

Fonds Wichem van Kerchem

W.M. De Hoop Stichting

Stichting Ella Vogelaar

steun voor vrouwen en kinderen zonder papieren

RDO *Balije van Utrecht*

Hanneke Delisfonds

